

עובדות חשובות פאנס/פאנדס

תסמינים נפוצים

חרדה - כולל חרדת נטישה מאנשים מוכרים (הורים, מורה אהוב) או ממקומות (הבית, הכיתה)

אובססיות וכפייתיות - למשל: חייבים לשבת במקום מסוים, לא יכולים לסבול פעילויות מסוימות

טיקים ותנועות לא רצוניות - לפעמים נראה כמו "אי שקט" או היפראקטיביות

שינויים בכתב יד ובלימודים - ירידה בהישגים והחמרה בכתיבה

קושי בריכוז וקשב - קשה להתמקד ולהחזיק את תשומת הלב

שינויים באישיות ובהתנהגות - הילד פתאום מתנהג אחרת

שינויים באכילה ובשינה - הרגלים משתנים

רגישות חושית מוגברת - רגישות יתר לרעשים, מגע, אור או ריחות

מה הן תסמונות פאנס / פאנדס?

PANDAS (הפרעות נוירו-פסיכיאטריות

אוטואימוניות הקשורות לזיהום סטרפטוקוק) ו-PANS (תסמונת נוירו-פסיכיאטרית חריפה בילדים) הן תסמונות שנגרמות כתוצאה מתגובה לקויה של מערכת החיסון.

איך זה מתחיל?

ילדים מפתחים תסמינים אחרי שמערכת החיסון שלהם מקבלת "גירוי חזק" - למשל מזיהום סטרפטוקוק (דלקת גרון), שפעת, או אפילו הצטננות רגילה. מערכת החיסון מגיבה בטעות ותוקפת את המוח באזור הגרעינים הבזאליים, מה שגורם לדלקת. הדלקת הזו יוצרת תסמינים נוירולוגיים, פסיכולוגיים וקוגניטיביים.

איך מטפלים?

- תרופות אנטי-דלקתיות (כמו נורופן/איבופרופן)
- אנטיביוטיקה לטיפול או מניעה של זיהומים
- טיפולים מווסתי חיסון (כמו סטרואידים, אימונוגלובולין תוך-ורידי IVIG, ופלזמפרזה)
- אסטרטגיות הרגעה עצמית וטיפול קוגניטיבי-התנהגותי (CBT)
- תרופות נוספות בהתאם לצורך

מה חשוב לדעת?

התסמונות בדרך כלל יכולות לגרום לתסמינים פתאומיים, לא אחידים ויוצאי דופן. התסמונות עלולות להופיע במקביל להפרעות אוטואימוניות אחרות, חוסר חיסוני, או הפרעות נוירולוגיות או פסיכיאטריות נוספות - דבר שהופך את הטיפול למורכב יותר.

ד"ר ג'יי קנדלריה גרין | ד"ר פטרישיה רייס דורן

בשיתוף קבוצת העבודה של Network PANDAS לנושא גישה לחינוך